

ANDRÉ HODEIR

FORMELE MUZICII

Traducere din limba franceză

de **Daria Laura Bârsan**

și **Corina Neacșu**

GRAFOART

CUPRINS

Introducere.....	5
------------------	---

PARTEA ÎNTÂI

Gen, stil, formă și structură.....	7
---	----------

PARTEA A DOUA

Principalele forme muzicale.....	19
---	-----------

Anthem-ul.....	19
----------------	----

Aria.....	19
-----------	----

Aria de curte.....	21
--------------------	----

Arioso-ul.....	22
----------------	----

Balada.....	23
-------------	----

Baletul.....	23
--------------	----

Cantata.....	25
--------------	----

Canțona.....	26
--------------	----

Casațiunea.....	27
-----------------	----

Chansonul polifonic.....	27
--------------------------	----

Ciacona.....	29
--------------	----

Concertul.....	29
----------------	----

Coralul.....	32
--------------	----

Corul.....	35
------------	----

Cvartetul.....	36
----------------	----

Divertismentul.....	37
---------------------	----

Fantezia.....	38
---------------	----

Forme medievale.....	39
----------------------	----

(Formele gregoriene; cântecul monodic; jocuri liturgice și profane; organumul; *cantus gemellus*; *conductus*-ul; motetul medieval; misa; *rondeau*-ul sau *virelai*-ul; *lai*-ul; lauda; canonul; madrigalul florentin; balada medievală; *frottola*; vilanela.)

Fuga.....	51
-----------	----

Ground-ul.....	56
----------------	----

Impromptu-ul.....	57
-------------------	----

Intermezzo-ul.....	57
--------------------	----

Invențiunea.....	59
------------------	----

Liedul.....	59
Madrigalul.....	62
Masca.....	64
Melodia.....	64
Menuetul.....	66
Misa.....	67
Motetul.....	70
Opera.....	72
Opera bufă.....	77
Opereta.....	78
Oratoriul.....	79
Pasiunea.....	80
Passacaglia.....	81
Poemul simfonic.....	83
Preludiul.....	84
Psalmul.....	85
Rapsodia.....	86
Recitativul.....	87
Recviemul.....	89
Ricercarul.....	90
Romanța.....	91
Rondoul.....	92
Scherzo-ul.....	93
Serenada.....	94
Simfonia.....	95
Simfonia concertantă.....	97
Sinfonia.....	97
Sonata.....	98
Studiul.....	111
Suita.....	112
Tiento-ul.....	116
Tocata.....	117
Trioul.....	118
Uvertura.....	119
Variațiunea.....	121
Villancico-ul.....	125
BIBLIOGRAFIE.....	126

INTRODUCERE

Muzicologia a făcut progrese remarcabile în decursul ultimei jumătăți de secol, nu doar în domeniul esențial al formării și al cercetării, dar și în acela, deloc neglijabil, al popularizării. De aceea, unele neajunsuri par cu atât mai surprinzătoare. Unul dintre acestea este lipsa oricărei lucrări de sinteză despre formele muzicale. Cine dorește să se informeze asupra unei forme anume și să își facă o idee despre evoluția acesteia, trebuie fie să se mulțumească cu un articol de dicționar, inevitabil incomplet, fie să reunească la nesfârșit lucrări dintre cele mai variate: istorii ale muzicii, tratate de compoziție sau de estetică, monografii.

Cartea de față nu pretinde deloc că ar umple această lacună. Chiar dacă ar încerca, dimensiunile ei reduse ar zădărnici asemenea aspirații. Totodată, autorul nu este un specialist în muzicologie sau în estetică, ci doar un simplu compozitor; și este îndoielnic că, în tratarea unui subiect atât de vast și complex, punctul de vedere al artistului ar fi cel mai valabil. De asemenea, nu ne-am propus să abordăm problematica formei și a structurii pe plan tehnic, ceea ce ar fi necesitat analize extinse. Am încercat numai să definim cât mai precis fiecare formă, să-i rezumăm istoria și să-i studiem pe scurt structura.

Prezentarea în ordine cronologică a acestor varietăți de forme muzicale ar fi pus probleme insolubile; de aceea, am optat pentru o prezentare în ordine alfabetică, care îi va fi de un mai mare ajutor cititorului dornic să se informeze cât mai repede. Acest inventar alfabetic este precedat de un capitol introductiv care

propune o imagine de ansamblu asupra problemelor abordate și o anumită terminologie. În această ultimă privință, autorul s-a aventurat prea mult ca să nu se aștepte la numeroase critici. Credem totuși că, deși i se poate reproșa că merge împotriva uzului curent, terminologia adoptată în această carte prezintă unele avantaje; cititorul își va putea forma singur o părere. Nu în ultimul rând, un tablou sinoptic încearcă să ofere o viziune cât mai clară asupra evoluției formelor muzicale.

Am redus cu bună știință numărul citatelor muzicale; în schimb, am mărit numărul exemplilor. Fiind vorba de un mic tratat de popularizare, am considerat că ar fi mai bine să facem trimiteri doar la lucrări binecunoscute. De fapt, cea mai mare parte a titlurilor citate aici apar des în programele de radio sau în concerte. Pe de altă parte, nu trebuie să ne mirăm că majoritatea exemplilor alese de noi sunt preluate din opera lui Johann-Sebastian Bach: cum să nu-l menționăm la fiecare pagină, într-o lucrare despre formele muzicale, pe cel cărui îi datorăm modelul fiecărei forme din vremea sa?

Nu în ultimul rând, autorul a găsit de cuvânt să modifice, de la o ediție la alta, unele definiții, să nuanțeze unele afirmații, care i s-a părut că nu mai corespund cu adevărul obiectiv, sau care contraziceau pozițiile estetice pe care le-a adoptat de-a lungul anilor, dintre prima redactare a acestui mic studiu și retipărirea lui.

BIBLIOGRAFIE

- Bouvet, *Les Couperin*.
Cellier, *Les Passions de Bach et l'Oratorio de Noël*.
Chailley, *Histoire musicale du Moyen Âge*.
Dufourcq, *Cours d'histoire de la musique*.
– J.-S. Bach, *génie allemand, génie latin?*
– J.-S. Bach, *le maître de l'orgue*.
Emmanuel, *Histoire de la langue musicale*.
Gastoué, *Les primitifs de la musique française*.
Gérolde, *La musique au Moyen Âge*.
Indy (d'), *Cours de composition musicale*.
Koechlin, *Gabriel Fauré*.
Landormy, *Brahms*.
Leibowitz, *Schoenberg et son école*.
Marliave, *Les quatuors de Beethoven*.
Masson, *L'opéra de Rameau*.
Pincherle, *Corelli*.
– *Vivaldi*.
Pierro, *L'esthétique de J.-S. Bach*.
Pitrou, *J.-S. Bach*.
Prunières, *Monteverdi*.
– *Le ballet de cour avant Lulli*.
Quittard, *Henry de Mont*.
Raugel, *Palestrina*.
Riemann, *Dictionnaire de la musique*.
Samson, *Palestrina, ou la poésie de l'exactitude*.
Schweitzer, *Bach, le musicien-poète*.
Van den Borren, *Étude sur le XVe siècle musical*.
Wyzewa & Saint-Foix, *Mozart, sa vie, son œuvre*.